

16 januari 2024

Beste leden van Forum Stad,

Een jaar geleden stond ik hier ook. Ik luidde de alarmklok. Aanleiding was de VN-conferentie over biodiversiteit (COP15) in Montreal, de schrikbarende achteruitgang van de biodiversiteit in Nederland en de verantwoordelijkheid die Rijswijk zelf neemt / zou moeten nemen om het tij te keren. Op mijn inspraak kreeg ik positieve reacties, zeker ook van een aantal van u.

Ik was dan ook hoopvol, dat we dit jaar een kentering zouden gaan zien,

- dat toekomstige leefbaarheid en biodiversiteit, bij elke beslissing en elk project, hoog op de agenda zou komen te staan en,
- dat toetsing aan groenbeleid en monitoring van biodiversiteit vandaag de dag vanzelfsprekend zouden zijn.

Helaas is maar weinig van dit alles terecht gekomen:

- De kwantitatieve toetsing aan het huidige fungerende Groenbeleidsplan (en Stadsvisie) heeft nog nooit plaatsgevonden. De kentallen daarin worden willens en wetens, niet gebruikt.
- De twee jaar geleden beloofde methode van biodiversiteitsmonitoring is er nog steeds niet en lijkt er ook niet te komen. Natuurwaardenkaarten vanuit een toekomstige omgevingsvisie komen sowieso véél te laat en houden ons slechts aan het lijntje
- Grote bouwprojecten worden gepresenteerd en aangenomen onder aanname dat die de biodiversiteit in Rijswijk zullen bevorderen (zie o.a. Nieuwsblad Rijswijk van 30 November j.l.). Maar er is echter geen kwantitatieve onderbouwing, geen nulmeting, geen tussenmeting en geen eindmeting. Laat staan dat het toekomstig toenemend gebruik van het schaarse groen door mens en dier wordt meegewogen. Laat staan dat de verantwoording voor daadwerkelijk en langdurig ecologisch onderhoud van de onder druk staande natuur wordt gebudgetteerd. Groenambities binnen elk project zijn onmeetbaar, dus is het resultaat altijd goed.
- En onder onze ogen gebeurt het: de Rijswijkse natuur holt achteruit. De hazen die er nog waren zijn dit jaar doodgereden. Het Elzenburgerbos is door o.a. intensief gebruik, nu al in deplorabele staat voor wat betreft de flora. Wat rest zijn bramen, berenklaauw en brandnetels! Insecten zijn er nauwelijks meer, vogelsoorten nemen af, worden door huisdieren opgegeten, opgejaagd of hun biotoop ontnomen. Ransuil en watervleermuis komen straks niet meer voor in Rijswijk. Onderhoud vindt slecht zeer grofmazig plaats. Zo kan ik nog doorgaan, maar de gemeente meet geen biodiversiteit, dus weet het niet!
- Wat men gelukkig nog wel weet is Arealen groen. Zo is het aantal bomen in Rijswijk nu 31.515. [Dat zijn er 3500 \(!\) minder dan de 35.000](#) die vorig jaar nog werden genoemd! Dat zijn er 20.000 minder dan dat er gerelateerd aan wat er, in het nu geldende Groenbeleidsplan, als normgetal wordt genoemd (namelijk één boom per inwoner). Hier wordt niets mee gedaan. We kunnen wel wachten op een, straks in de omgevingsvisie, herschreven groenbeleid. Maar houden we onszelf met herschrijven niet keihard voor de gek?

Beste leden van Forum Stad. Ik kan nog lang doorgaan. Het groenbeheer zelf in Rijswijk, nog los van het feit dat dat nu definitief los staat van het fungerende Groenbeleid is vooral financieel gedreven. Onderhoud wordt ternauwernood gedaan of b.v. om er “voor de komend vijf jaar vanaf te zijn” (ik citeer een uitvoerder die we vroegen naar zijn opdracht). Met meldingen over groot achterstallig onderhoud op bomen, soms zelfs levensgevaarlijke situaties, wordt niets gedaan; Worden zelfs niet beantwoord. Zelfs de gebiedsregisseur kan daar geen vat op krijgen. Initiatieven door buurtbewoners om te vergroenen, net iets meet dan tegelwippen, worden pas naar maanden van veelvuldig aandringen, doorgestuurd en naar weer lang wachten als voorlopig onhaalbaar, want “nog geen visie” en/of “geen financiële middelen”, gepareerd.

Vorige week vrijdag stond er een alarmerend stuk in het AD over de “zeer slecht staat van de natuur in de duinen”. Op een steenworp van Rijswijk. Véél te lang is niets gedaan met het steeds intensievere gebruik door recreanten. Nu is het eigenlijk al te laat en zullen drastische maatregelen moeten worden genomen om de duinen en de biodiversiteit te redden. De Ecologische Autoriteit dringt aan op o.a. een sterk gereguleerd gebruik van het gebied en veel strenger handhaven. De toestand is zéér, zéér zorgwekkend.

Wat ik u, namens vele bewoners van Rijswijk, opnieuw wil vragen: laat het in Rijswijk niet zo ver komen! Laat u geen zand in de ogen strooien. Laat u niet misleiden door de mooie woorden bij elk groot project in Rijswijk: hoe meer huizen, hoe beter voor de inheemse biodiversiteit. Makkelijk gezegd, want nu onmeetbaar, en gewoon niet waar! De negatieve impact van mens en huisdier op de natuur is vele malen groter dan ambitieuze planmakers ons doen geloven of zelfs als positief in de mond leggen.

Bekijk vandaag het voorliggende Groenbeheerplan alstublieft door realistische ogen, kijk wat de echte gevolgen zijn; eis eerst en vooral een stevig en objectief toetsbaar onderliggend beleid; op de zeer korte termijn.

Vandaag luid ik opnieuw de alarmklok en doe opnieuw een beroep op uw kennis, kunde, verantwoordelijkheidsgevoel en daadkracht: laat Rijswijk niet doodbloeden!

Hartelijk bedankt.

Mede namens Natuurlijk Delfland en de Stichting Pasgeld Natuurlijk.

Geachte raad, geacht college,

Hartelijk dank voor deze mogelijkheid om u toe te spreken. Ik zal dat doen door heel hard de noodklok te luiden. De noodklok over de enorme schade aan de biodiversiteit die wij met zijn allen veroorzaken, op mondiale schaal, maar juist ook hier in Rijswijk. En we kunnen en moeten dit proces omkeren!

Alleen, ik maak me ernstige zorgen.

Morgen, 7 december begint in Montreal de VN-conferentie over biodiversiteit (COP15), waarop, ik citeer, *een ambitieuze wereldwijde overeenkomst gesloten dient te worden om de natuur en de biodiversiteit te redden. Zij zijn immers de basis van onze levens.*

Wist u dat de Nederlands economie alleen al, in 2020 voor 40 miljard euro schade aan de biodiversiteit heeft berokkend? Vorige week publiceerde o.a. ABNAMRO hierover een diepgaand onderzoek. Maar veel wat vernietigd wordt is niet meer te herstellen. De gevolgen zijn voor onze kinderen.

Nergens in Europa gaat het zo slecht met de biodiversiteit als in Nederland. Een voorbeeld: momenteel is er nog maar 15 procent over van de inheemse planten- en diersoorten die we in 1900 in ons land hadden. Ter vergelijking: het Europese gemiddelde ligt op 40 procent.

Terug naar Rijswijk. Onze gemeente telde januari 2020, 54.450 inwoners. Volgens Rijswijk eigen website zullen dat er in 2050, méér dan 84.000 zijn, een groei van méér dan 50%! Ter vergelijking: de prognose voor Nederland is ongeveer 12% groei t.o.v. 2020.

Gelukkig erkent onze gemeente dat enorme groen van inwoners gepaard dient te gaan met een strenge bewaking van de gevolgen voor sociale cohesie, mobiliteit, werkgelegenheid, klimaat, groen, biodiversiteit etcetera. Voor wat betreft dat laatste: er is een Beleidsvisie 2030, samen met de bevolking opgesteld, waarin gesteld wordt dat kwantiteit van het Rijswijkse groen niet zal afnemen, en de kwaliteit zal toenemen. Er is een groenbeleidsplan dat deze doelstellingen kwantitatief ondersteunt.

Kortom: groen en biodiversiteit liggen bij de gemeente Rijswijk in goede handen!

Helaas, niets is minder waar. Ik geef u een paar voorbeelden:

1. Ikzelf woon nu zo'n 15 jaar in Rijswijk. 15 jaar geleden waren er nog zomers vol veel en verschillende insecten. Deze zomer, vooral wat wespen. Ik zie geen uilen meer, geen vleermuizen, veel minder soorten vogels en een enorme soortenarmoede aan planten.
2. Naar aanleiding van de vele ontwikkelingen heeft de fractie van D66 vorig jaar nog vragen over de biodiversiteit in Rijswijk gesteld, en met name ook naar de noodzakelijke monitoring ervan. Het antwoord van de wethouder was teleurstellend. Ecologische monitorings-onderzoeken zijn vaak tijdrovend en kostbaar. De gemeente zoekt naar de mogelijkheden van een eigen monitorings-programma.
Mijn vraag aan u, raad: heeft u ooit antwoord gekregen? Hoe heeft u nu inzage in de status?
3. 8 februari j.l. heeft de fractie van GL, vragen gesteld over de ten gevolge van bouwen, doodgereden hazen. Een afschuwelijk gezicht overigens. Hazen staan op de rode lijst van beschermde diersoorten en behoren tot de omgevings-eigen ecologie die Rijswijks zegt te beschermen. GroenLinks heeft, ik citeer haar, *de afgelopen jaren meerdere malen aandacht gevraagd voor het verbinden van ecologische zones en overige groen, maar daar is momenteel geen sprake van. Er is sprake van een steeds grotere impact op de van nature aanwezige dieren.* De wethouder, u kunt het transcript nalezen, antwoord in eerste instantie dat hij niet op de

hoogte is van het verdwijnen van de haas, om daarna vrij laconiek te vermelden dat die dan misschien ook niet meer in hier in Rijswijk thuishoort. Na een tweede vraag, belooft hij er alsnog aandacht aan te zullen besteden.

Mijn vraag aan u, raad: is hier ooit op teruggekomen? Wat is de status? Accepteert u dat inheemse ecologie wordt vernietigd, ondanks de nadrukkelijke wens om die te behouden, zo niet te versterken?

4. Bij vragen over compensatie van groen voor individuele projecten wordt door projectleiders (en ik chargeer niet) b.v. (1) Rijswijk genoemd als toch al zo groene gemeente, die meer bebouwing kan hebben dan andere gemeentes, (2) het Groenbeleidsplan naar de prullenbak verwezen, (3) het Elzenburgerbos als, toch al weinig voorstellend “overloopgroen” genoemd, en (4) fietspaden en water zuiveren in het Wilhelminapark als groencompensatie genoemd, maar noch kwalitatief, noch kwantitatief onderbouwd
5. Vragen aan de verantwoordelijke wethouders over de status van het Rijswijks groen, de biodiversiteit en de integrale samenhang van de grote bouwprojecten met Stadsvisie en Groenbeleidsplan levert óók, bij het direct vragen, geen enkele kwantitatieve onderbouwing. Ik word gewezen op een nieuw te schrijven visie en beleidsplan, of terugverwezen naar de projecten zelf. Kortom: het college, en niemand in Rijswijk, kán kwantitatief iets zeggen over de status van het groen en de biodiversiteit in Rijswijk. Niet nu, niet tijdens de bouw en niet erna, wanneer duizenden nieuwe inwoners, honden en katten ook hun terecht beroep gaan doen op het dan verhoudingsgewijs wel héél schaarse groen, geconfronteerd worden met een gigantisch verschaalde biodiversiteit en die met hun eigen voetafdruk die biodiversiteit nog verder achteruit zullen doen hollen.

Geachte raad, geacht college, Ik maak me zéér ernstige zorgen. Rijswijk heeft nu drie gigantische bouwprojecten lopen. Zij zichzelf voor een groeiopgave gesteld die ongekend is. Maar, en ik kan het niet anders zien, legt daarbij haar eigen visie en strategie op groen en biodiversiteit aan de kant. Sterker nog, het lijkt erop dat de gemeente het gewoon niet WIL weten. Geen integrale kijk, geen kwantitatieve onderbouwing, de kop in het zand of de kop hangend naar de projectontwikkelaars. Wel beloven de gebiedseigen ecologie te versterken, maar ondertussen in slaap gesust worden door termen als natuur-inclusief bouwen. Alsof zwaluwkastjes en een insecten-hotel in een versteende omgeving, waar tegels gewipt dienen te worden, de biodiversiteit gaan verstevigen.

Beste raad. Biodiversiteit is niet iets wat je nu kapot kunt maken om het straks weer even te herstellen. Ik ontken niet dat Rijswijk haar steen moet bijdragen aan het oplossen van de woningnood in Nederland. Maar zij is niet verantwoordelijk voor de oplossing ervan. Zij is wel verantwoordelijk voor een leefbare toekomst. Bouwen kan alleen gebeuren in harmonie met groen. Anders wordt Rijswijk straks onleefbaar. Ik vraag u raad om echt kritisch en vasthoudend te zijn. U niet te laten afschepen met halve of niet kwantitatief onderbouwde antwoorden, groengewassen verhalen, jargon.

U kunt de raad en het college zijn die Rijswijk, met de kop in het zand, laat verworden tot één vrijwel aaneengesloten, vrijwel onleefbare steenmassa met hier en daar een plukje dood groen. Of men kijkt later met bewondering op u terug omdat u, uw ogen open heeft gehouden en het nooit zover heeft laten komen.

Indien u doorgaat op de huidige voet wordt de biodiversiteit het kind van de rekening. En die rekening wordt gepresenteerd aan onze kinderen.

Ik wens u veel wijsheid.

Hartelijk bedankt